

Side 1.

Klogere på inklusion.

Referat fra dialogmøde med handicaprådet den 1.9.2011.

Første september mødtes ca. 55 mennesker på Nymosehave til dialogmøde med Handicaprådet.

”Klogere på inklusion” var overskriften, fordi mødet var et led i Handicaprådets indsamling af viden om og billeder på, hvad inklusion er og kan være for børn, unge og voksne i kommunen. En vidensindsamling, der skal gøre os klogere på inklusion og føre frem til et fælles grundlag for at udarbejde en kommunal inklusionsstrategi.

- og deltagerne: Forældre, pårørende, ansatte på institutionerne, embedsfolk og politikere lyttede, fortalte om egne erfaringer, diskuterede og gjorde hinanden klogere.

Aftenen bestod af nogle indlevende og spændende oplæg af Suzanne Giehm og Morten Boas fra Gentofte Forældreforening og af Handicaprådets formand Hans Rasmussen. Herefter var der cafédialog ved bordene - men en lidt anderledes dialog.

Cafédialogen startede nemlig med, at alle hver for sig reflekterede 5 minutter over egne erfaringer med inklusion og eksklusion.

Et udgangspunkt, der medvirkede til en meget personlig og engageret dialog om konkrete eksempler på inklusion og fællestræk ved arbejdet med inklusion på kort og langt sigt i Gentofte.

Programmet.

18. 30 Velkommen til mødet. Om mødet og inklusionsindsatsen ved mødeleder Steen Suhr-Knudsen

18.45 Suzanne Giehm og Morten Boas. Om Inklusion og forælderroller

19.15 Hans Rasmussen: ”Inklusion - kunstgreb eller alvor”

19.50 Cafédialog ved bordene

20.55 Afslutning ved Kirsten Kierkegaard

21.00 Slut

Side 2

Plancher lavet på mødet.

Imens dialogen var i gang ved de enkelte borde, blev meninger og erfaringer skrevet ned og derefter præsenteret for resten af forsamlingen.

Da hvert bord præsenterede deres plancher, fremgik det tydeligt, at der er rigtig mange

fællestræk ved vores oplevelser af inklusion og eksklusion.

Dette er en vigtig iagttagelse. som vi vil drage nytte af, når vi går videre med det fortsatte arbejde med vidensindsamling.

**Resultatet fra plancherne lavet ved bordene,
Dialogspørgsmålene kan ses på sidste side.**

Fællestræk ved inkluderende situationer.

Deltagelse i et fællesskab, Oplevelse af anerkendelse/ værdsættelse/ "som den man er"/gør, At blive mødt med oprigtig velvilje, Fælles sprog og kultur, Være i stand til at aflæse koder, Accept, Anerkendelse, Forståelse, Tryghed, Inddragende, (Få god) velkomst, Kunne bidrage med arbejde/ input, Mimik – kropssprog, Menneskesyn, Ligeværdighed, Ressourcer, Fælles mål, Et fælles/ gensidigt ansvar, → "selvvalg" og ligeværdighed, At vi ses, At blive inviteret, At vi får lov til at bidrage, At blive sat på holdet, Åbent fællesskab, Åbenhed, Gensidigt behov, Anerkendelse, Forståelse, Tryghed, Inddragende, (Få god) velkomst, Kunne bidrage med, arbejde/ input, Accepteret som den man er, En del af fællesskabet, Anerkendelse, Arbejdsfællesskab, Åbent fællesskab, At vi får lov til at bidrage, At ville hinanden, At blive inviteret, Accept, At vi ses

Side 3.

Fællestræk ved ikke-inkluderende situationer.

At blive lukket ude, Mistillid, Utryghed, Mindreværd, "stemplet", Ikke værdsat, Ikke at have nogen rolle, Ikke at kunne bidrage, Isolation, Mgl. Nysgerrighed, Ingen anerkendelse, Vi har ikke brug for dig, Minus mobilitet (et handicap kan være årsag til, at man føler sig ikke-inkluderet), Ingen (fysisk) ramme, - f.eks. nok stole til alle ved et møde

Side 4

Oplæggene på mødet.

Suzanne Giehm og Morten Boas. Om Inklusion og forældreroller.

Suzanne Giehm og Morten Boas fra Gentofte forældreforening gav hver især en stærk og personlig beretning med udgangspunkt i deres egne oplevelser og erfaringer som forældre til børn med et handicap.

Oplæggene gav et fint billede af, hvordan rollen som forældre ændrer sig, i takt med, at børnene bliver mere og mere inkluderet i skolen og nærmiljøet.

Suzanne Giehm gav også en række billeder af, at inklusion er en lang proces, hvor man, som forælder, skal være stærk og tålmodig for at kunne være bindeled mellem skole, fritid, kammerater, andre forældre, fødselsdage osv. For sammenhængen er forudsætningen for, at det skal lykkes i skolen.

Morten Boas pointerede i sin beretning vigtigheden af, at tilbud som undervisning og behandling tager udgangspunkt i både velafprøvede metoder og i ny viden og forskning.

Hans Rasmussen: "Inklusion - kunstgreb eller alvor".

Hans Rasmussen, formand for Handicaprådet, gav en meget personlig historie om hans uddannelse og karriere og de oplevelser og udfordringer, han har haft, ved at blive blind i en tidlig alder.

Hans Rasmussen relaterede sin egen historie til udviklingen i nationale og internationale rettighedsbegreber. Fra segregering over integration til inklusion startende med særforsorgen via Salamanca-erklæringen til FN's handicapkonvention.

Sluttelig gav Hans Rasmussen et eksempel, hvor han illustrerede integrationens bevægelse mod inklusion ved at spørge. "Er Coca Colas nye fremstød, hvor de vælger at brande sig med en nydesignet flaske, inklusion?"

Nej, det kan højst kaldes rummelighed. Inklusion må aldrig blive Cola på nye flasker!

Nymosehave som ramme for dialogmødet.

Dialogmødet blev holdt i aulaen på plejeboligerne Nymosehave. Nymosehave er oprindeligt bygget som skole - Mosegårdsskolen - men er nu plejeboliger, og aulaen udgjorde en smuk og stemningsfuld ramme for dialogmødet.

Side 5

Klogere på inklusion.

Resultatet fra dialogmødet indgår som et led i indsamling af viden om inklusion. Indsamlingen foretages af NVIE: Nationalt Videnscenter for Inklusion og Diversitet, som i efteråret og henover årsskiftet, gennemfører observationer, gruppeinterviews og enkeltinterviews i kommunen.

Målet er at nå frem til en bredere og dybere viden om, hvad inklusion betyder for forskellige mennesker i forskellige aldre, og i forskellige livssituationer - det er illustreret med modellen med de sociale arenaer nederst på siden.

Resultatet af NVIES vidensindsamling vil blive præsenteret ved åbent møde i 2012. Det videre forløb med vidensindsamlingen er illustreret i nedenstående model.

Det videre forløb.

model:

Dialogmøde den 01.09.2011

Videnindsamling ved NVIE, Efterår 2011, billeder af inklusion hverdagen, Hvad er praksis?

Konference medarbejdere.

Borgermøde opsamling.

De sociale arenaer

Model: hvor de forskellige sociale arenaer er skildret rundt om en medborger.

Disse arenaer er, Arbejde, beskæftigelse, skole, GFO, uddannelse, lokal samfund, nabo, , fritid, dagtilbud, familie og pårørende, kultur og foreningsliv, botilbud, foforbrugermarked, bruger af kommunale serviceydelser

Side 6

Spørgsmål til dialogmødet cafédebat mødet

5 minutter hver for sig

Vælg en social sammenhæng, hvor du i dag oplever dig inkluderet. Skriv mindst to ting ned, som du opfatter som årsagen til, at du oplever dig inkluderet.

Gentag samme overvejelser, men nu med fokus på en social sammenhæng, hvor du ikke oplever dig inkluderet. Nedskriv også her mindst to ting, der bevirker, at du ikke opfatter dig som inkluderet.

Drøftelse sammen ved bordet

Præsenter jeres valgte sammenhænge for resten af gruppen og drøft, hvilke generelle træk ved inklusion, I har fundet.

....og hvordan ser I - med baggrund i den enkeltes overvejelser - på mulighederne for inklusion af mennesker med handicap generelt?

Vælg en bordformand - og lav en planche til fælles opsamling

Lav en planche med faktorer, I finder væsentlige at undersøge, når vi nu skal tegne retvisende billeder, der viser inklusion af mennesker med handicap i forskellige arenaer.

